

Rapla Maavalitsus

Minu stažeerimiste edulugu tõestab, et esimene väike stipendium, 10 913 krooni, kasvatas esialgsest väikesest projektist kümnekond uut projekti ning on ületanud ühe valdkonna ja ühe maakonna piire.

Rapla Maavalitsus ja Saksamaa Kaiserslauterni Maavalitsus sõlmisid 2003. aastal koostöölepingu, kus rõhutatakse, et maakondade partnerlus peab edendama koostööd ja kogemuste vahetamist ning looma eeldused moodsate haldusstruktuuride tekkeks Rapla maakonnas. Üheks koostöö osaks on sotsiaalhoolekande valdkond. Kui 2008. aasta algul tehti Raplas kokkuvõtteid viie aasta pikkusest koostööst Rapla ja Kaiserslauterni maakonna vahel, siis nenditi, et koostöö on kõige tulemuslikum olnud sotsiaalhoolekande valdkonnas. See hea tulemus on saavutatud tänu Euroopa Liidu struktuurifondi meetme 1.4 kaasabil. Sain 2006. ja 2007. aastal stažeerida Saksamaal Kaiserslauterni maakonnas.

2006. aastal kavandatud stažeerimine kujunes esialgu plaanitust mahukamaks ja oodatust tulemuslikumaks. Esimese stažeerimise tulemusena tekkisid koostööprojektid, millede teostamise käigus tulid uued koostöövõimalused ja ideed ning tekkis vajadus uueks stažeerimiseks Saksamaal.

Stažeerimise soovi sain Raplamaa omavalitsuste arengukavadest kokkuvõtet tehes, millest selgus, et peaaegu kõikides arengukavadest oli eesmärk: laiendada ja arendada edasi erivajadustega laste ja noorte õpetamise ja rehabilitatsiooni ning sotsiaalhoolekande võimalusi. Sellest faktist tulenevalt oli vajadus alustada arengukava koostamist, aga minu teadmised erivajadustega laste ja noorte õpetamisest, rehabilitatsioonist, kutseõppesest ja tööhõivest olid kesised. Koostööpartnerid Saksamaalt kutsusid mind stažeerima ning meetme 1.4 stipendiumi toetusel minu õppereis teostus. Tegelikult sai minust nende õppereiside tulemusena Rapla ja Kaiserslauterni maakonna koostöösuhete korraldaja. Sotsiaalhoolekandeteemaline stažeerimise projekt kujunes esialgsest kavandatud projektist märksa mitmekihilisemaks ja võimalusterohkemaks ning lähendas sotsiaalhoolekande, hariduse ja kultuuri valdkonna inimesi ja andis tõe erivaldkonnade vaheliseks koostööks.

Minu esimese stažeerimise programmis oli tähelepanukeskmes puudega laste ja noorte rehabilitatsioon ja õpetamine ning erivajadustega inimeste tööhõive. Kümme päeva kestva stažeerimise ajal viibisin erivajadustega inimestele mõeldud Westpfalz-Werkstätten`i ja Reha-Westpfalz`i keskuses ning tavalasteaedades ja tavakoolides, kus on ka erivajadustega lapsed. Eelpool mainitud asutustes jälgisin paljude spetsialistide ja õpetajate tegevust ning tegelesin ka lastega ja töötasin koos puudega noortega. Olin õpetaja ja assistendi rollis ning rääkisin Eestist kaasa võetud abimaterjalide abil Eestimaast ja õpetasin natuke eesti keelt. Selle tulemusena tekkis tegus ja mõlemale poolele huvitav koostöö.

Esimese stažeerimise tulemusena algasid vastastikkused õppereisid nendele inimestele, kes tegelevad erivajadustega inimestega või poliitikuna mõjutavad sotsiaalhoolekande arengut. Oluline on ka see fakt, et nendel reisidel avastasid sakslased Raplamaa ja kogu Eestimaa ning nüüd on paljud sakslased meie sõpruspiirkonnast sagedased külalised Eestimaal. Nendel Eestimaa reisidel ajal ollakse ka Raplamaal, et koostöö projektides osaleda või edaspidiseid koostöövõimalusi kavandada.

Stažeerimise ajal tekkinud sõprusuhete tulemusena oli Raplamaal Saksamaa Kaiserslauterni maakonna spetsialistide kaasabil kolm konverentsi: „Erivajadustega laps kodus, lasteaias ja koolis“, „Erivajadustega noorte kutseõpe ja tööhõive“ ja „Kas alaealiste komisjoni mõjutusvahendid mõjuvad?“ Nendel konverentsidel oli huvilisi üle Eestimaa: olid maavalitsuste, haridus- ja sotsiaalministeeriumi esindajad, kutse- ja erikoolide töötajad, omavalitsuste sotsiaaltöötajad ja õpetajad, külalised Saksamaalt ja Soomest jne. Enne ja pärast konverentsi tutvusid väliskülalised meie sotsiaalhoolekande ja haridussüsteemiga ning nende külaskäikude tulemusena tulid uued ettevõtmised ja Raplamaa hoolekandetasutuste aitamise soovid. Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool sai tööpingid puidutööklassi, Mõisamaa hooldekodule ja Rapla vallale kingiti invabuss.

Vastastikune hea koostöö tekitas minu stažeerimise teise, seitsme päevase etapi vajaduse. Seekord oli stažeerimise tähelepanukeskmes sotsiaalpedagoogiline töö Kaiserslauterni Maavalitsuse sotsiaalosakonnas ja maakonnas ning kahe maakonna ühise kunstilaagri projekti ja konverentsi

ettevalmistamine. Teisest õppereisist ajendatuna sai alguse koostöö Kaiserslauterni maakonna puudega laste vanemate ühendusega „Igel“ ning ühenduse juhi kohtumine 2007. aasta juunis Raplamaa erivajadustega laste ja noorte vanematega, et julgustada ja innustada neid looma oma ühendus.

Kahe stažeerimise kohta saan nentida, et vastuvõtjad olid minu õppereiside programmid väga põhjalikult ettevalmistanud, et areneks mõlemapoolne pikaajaline mitmekülgne koostöö. Erialaseks täiendamiseks olid väga head tingimused ja suurepäraseks võimalused, mis andsid praktilisi kogemusi ja teadmisi. Rõõm on nentida, et õppereisi programmides kõik kavandatu täitus ning plaanitud ettevõtmistele tuli töökäigus täpsustusi ja palju lisandusi, mis andsid uusi ideid uuteks ettevõtmisteks. Näiteks tervise ja sotsiaalhoolekande messi korraldamiseks Raplas 2008. aasta mais.

Tähelepanuväärne on see, et vastuvõtjad palusid Kaiserslauternisse tulles kaasa võtta võimalikult palju Raplamaad ja Eestit tutvustavaid materjale, et saaks neid Eesti teemalistel üritustel kasutada. Komplekteerisin Raplamaa ja Eesti ajalugu, kultuuri ja vaatamisväärsusi tutvustavat 15 komplekti, igaühes 12 brošüüri.

Kui varem oli Rapla ja Kaiserslauterni Maavalitsuse koostöö sotsiaalhoolekande valdkonnas tagasihoidlik või ainult vahendaja rollis, siis pärast minu stažeerimisi on kahe maakonna koostöö võtnud uue pöörde ja on tulnud uusi tegevussuundi. Lisaks sotsiaalhoolekande valdkonnale on lisandunud ka hariduse ja kultuuri valdkonda kuuluvad ettevõtmised, mis on leidnud maakonnalehes laialdast kajastamist.

Minu stažeerimise eesmärgiks tulemuseks oli kunstilaagri ja näituse „Õndsate kunst“ toimumine Raplas 26. juunist 2. juulini 2007. aastal. Idee näituse korraldamiseks tuli Kaiserslauterni maakonnast, kus oli Raplamaa erivajadustega mehe Meelis Luksi näitus. See näitus andis tõe Raplamaal korraldada kunstilaager, mis lõppeb näituse avamisega. Sellele eelnes viiepäevane kunstilaager, kus valmisid pooled näituse eksponaadid. Saksamaalt Kaiserslauterni maakonnast tuli 10 vaimupuudega noort ja neli juhendajat ning Raplamaalt 35 inimest. Oli neli töötuba (maal, keraamika, klaas, siidimaal) mida juhendasid kunstiopetajad Rapla ja Kaiserslauterni maakonnast. Raplamaa ja Kaiserslauterni erivajadustega noorte ja juhendajate ühine laager Raplamaal tipnes omalaadse ning mitmekesise näitusega Rapla keskraamatukogus. Nii värviküllast näitust ei ole Rapla keskraamatukogu saalis olnudki. Näituse aega pikendati. Kunstilaager lõpetati ühise huvireisiga Raplamaal ja Lahemaal ning külalised Saksamaalt vaatasid Eesti koolinoorte tantsu- ja laulupeo kontserte. Neid kontserte vaadates tekkis külalistel soov kutsuda Raplamaalt rahvatantsurühm Kaiserslauterni maakonda viie aastast koostööd tähistavatele pidustustele. Rapla ja Kaiserslauterni maakonna koostöös on aasta 2008 juubeliaasta – möödub viis aastat koostöölepingu sõlmimisest. Kahe stažeerimise ajal olen püüdnud seda koostööd sisukamaks ja mitmekülgsemaks ning Raplamaad sakslastele lähedasemaks muuta. Viie koostööaasta tähistamiseks on kavandatud Eesti päev Kaiserslauterni maakonnas, sotsiaalpedagoogikateemaline konverents ja erivajadustega inimeste tehtud joonistuste näitus Raplas ning sakslaste jalgrattamatk Eestis.

Nüüd saan nentida, et kui ei oleks olnud stažeerimiseks EL-i struktuurifondi meetme 1.4 toetust, siis Rapla ja Kaiserslauterni maakonna koostöö oleks märksa tagasihoidlikum ja ühekülgsem. Tänu stipendiumi saamisele sain suurepärase võimaluse erialaseks täiendamiseks, mis avardas tööalaseid võimalusi ning saadud kogemuste tulemusena olen korraldanud ettevõtmisi, mis oleks jäänud teostamata. Kuna vastuvõtjad püüdsid lisaks erialasele täiendamisele kultuuriprogrammi lisada, siis sain koostöövõimalusi ka teiste eluvaldkondade inimestega, kes on juba aidanud mitmeid koostöö ideid kavandada.

Ants Tammar

Rapla Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja